

Täysistunto

Torstai 17.11.2022 klo 16.00—18.09

2.4. Suullinen kysymys tutkimuksen ja tuotekehityksen verokannustimesta (Kai Mykkänen kok)

Suullinen kysymys SKT 188/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraava kysymys, edustaja Mykkänen.

Keskustelu

16.27 **Kai Mykkänen kok:** Arvoisa puhemies! Pääministeri Marin, te olette puhunut tänään Messukeskuksessa Euroopan suurimmassa kasvuyritystapahtumassa — kymmeniätuhansia osallistujia kymmenistä maista. Sitaatti: ”On tärkeää, että meillä on parlamentaarinen yhteisymmärrys tavoitteesta, jotta yritykset voivat luottaa siihen, että se ei muutu, kun hallitukset vaihtuvat.” Olisikin tärkeää, että ne voisivat luottaa jo ennen kuin hallitus vaihtuu. Kyse on siis tutkimuksen ja tuotekehityksen panosten kääntämisestä pitkäjänteiseen kasvuun, mistä todellakin on ollut parlamentaarinen sopu — SDP:n Matias Mäkysen johdolla — joka sisälsi tärkeänä osana tutkimuksen ja tuotekehityksen verokannustimen.

Arvoisa puhemies! Meillä oli hallitus, joka lupasi sen toteuttaa. Tänään meillä on läsähdys, jossa t&k jäi panttivangiksi vasemmiston pakkomielteelle säätää maastapoistumisvero. Arvoisa pääministeri, miten te selitätte tämän läsähdyksen t&k-investointeja Suomeen suunnittelevalle yritykselle, siis sijaiskärsijälle?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

16.28 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan oikein, olin tänään startup-tapahtuma Slushissa — erittäin hyvä tapahtuma, tilaisuus, joka kerää niin startup-yrittäjät kuin investorit yhteen. Me tarvitsemme tämänkaltaisia tapahtumia, missä luodaan tulevaisuuden menestystarinoita. Oli erittäin hienoa nähdä niin valtava osallistujamäärä tuolla Messukeskuksessa ja kaikissa niissä tapahtumissa tällä viikolla. On hienoa, että meillä on tällaisia toimijoita, jotka näitä tapahtumia järjestävät.

Mitä tulee tähän tki-tavoitteeseen, itse pidän kyllä hyvin tärkeänä sitä, että meillä on parlamentaarinen näkemys ja sopimus siitä, että me kasvatamme tki-menot neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Tämä tarvitsee monenlaisia elementtejä, yhtenä osana myös julkista rahoitusta, ja eduskunta paraikaa käsittelee tätä rahoituksen kokonaisuutta. Tärkein osa tästä on nämä tuet, mitä annetaan eri toimijoille, ja tämä on eduskunnan käsittelyssä. Yhtenä elementtinä tässä on ollut tämä tki-verovähennys, ja hallituksen viimeisimpien lakiesitysten osalta ei ollut edellytyksiä tätä valitettavasti tuoda. Itse olisin kyllä ollut siihen valmis, mutta kun osa näistä muista veroelementeistä, jotka oli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 125/2022 vp

sivat vahvistaneet tuota veropohjaa, ei edennyt, niin sitten meillä oli myös sellaisia näkemyksiä, että haluttiin sitten myös tämä veroelementti sieltä osaltansa poistaa. Sinänsä hyvin valitettavaa, mutta se ei tarkoita, [Puhemies: Aika!] etteikö tulevaisuudessa myös tätä elementtiä voida edistää.

Puhemies Matti Vanhanen: Minuutin aika. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Mykkänen.

16.30 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietysti näissä kansainvälisissä tapahtumissa on hyvä pitää mainospuheita, mutta ihan yksin ne eivät riitä, siellä täytyy olla myös Suomella oikeita tekemisiä.

Kiitokset ja arvostus kollegalle, Matias Mäkyselle, joka ilmoitti Helsingin Sanomissa harkitsevansa allekirjoittaa lakialoitteeni, kokoomuksen ryhmän yhteisen lakialoitteen, jolla eduskunta voisi vielä korjata tämän lässähdyksen, johon ei ole tässäkään mitään järkevää syytä, vaan ilmeisesti pääministeri olisi halunnut sen säätää, ja tämä joutui sijaiskarsijaksi aivan muissa asioissa.

No, määrärahat ovat sentään yleensä vasemmistolle maistuneet. Parlamentaarisesti sovittiinkin historiallinen rahoituslaki, jota parhaillaan käsitellään eduskunnassa ja joka kääntäisi tuotekehityksen tukimäärärahat pitkäjänteiseen kasvuun. No, mitä tekee hallitus? Päästää tietysti tuotekehityspanokset laskusuuntaan. 100 miljoonaa vähemmän ensi vuonna verrattuna kuluvaan vuoteen, siis t&k-määrärahoissa Business Finlandin jakamina.

Arvoisa pääministeri, eikö tämä ole jo noloa? [Kalle Jokinen: Se on kaksinaamaista!]

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

16.31 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä rahoituslakikokonaisuus on eduskunnan käsittelyssä, ja se on erittäin iso, se on mittava, se on merkittävä, se on erittäin tärkeä, ja sillä pyritään tietenkin siihen, että julkisen sektorin osuus tästä tki-kokonaisuudesta saadaan liikkeelle. Tämä verovähennyskysymys on kuitenkin pieni asia tässä kokonaisuudessa. [Hälinää] Se on yksi osa tätä kokonaisuutta, mutta se on kuitenkin vain osa sitä kokonaisuutta. Meillä on tämä iso rahoituspakettikokonaisuus täällä eduskunnassa käsittelyssä, ja on tärkeää, että se saadaan eteenpäin, niin että tuota enustettavuutta ja näkymää eteenpäin on. Mutta on myös hyvä huomioida se, että itse asiassa kaksi kolmasosaa tästä rahoituksesta, minkä me tarvitsemme tuohon neljän prosentin tavoitteeseen, tulee yksityisiltä toimijoilta. Se tulee yksityisiltä [Petteri Orpo: Ei ilman julkista rahaa!] yrityksiltä, se tulee elinkeinoelämltä, se tulee niistä panostuksista, [Kai Mykkäsen välihuuto] mitä yksityiseltä sektorilta tehdään, ja tässä me tarvitsemme kumppanuutta. Se oli myös yksi puheenvuoroni sisällöistä. Tänään puhuin Euroopan strategisesta autonomiasta, kriiseihin varautumisesta ja puhuin myös siitä, kuinka tärkeää on se, että meillä on kumppanuutta julkisen sektorin ja yksityisten toimijoiden väliltä. Sinänsä tämä verokannustinkysymys on yksi elementti, mutta se on kuitenkin vain pieni elementti tässä isossa kokonaisuudessa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Autto.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 125/2022 vp

16.32 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen puheet ja teot ovat nyt kyllä jopa tällekin hallitukselle poikkeuksellisen suuressa ristiriidassa. Pääministeri puhuu hyvin siitä, että tarvitaan yksityisen sektorin kumppanuuksia, mutta juuri niiden muodostamiseksihan tarvittaisiin verovähennystyökalu. Pääministeri myös väistää täällä oman vastuunsa asiassa. Toteatte, että ei ollut teistä kiinni, että tätä asiaa ei viety eteenpäin. No, kuka johtaa Suomen hallitusta, ellei pääministeri johda Suomen hallitusta? On kyllä todella erikoista, että tätäkään asiaa ei hallituksen sisäisten ristiriitojen vuoksi voida viedä eteenpäin.

Monet suomalaiset ovat juuri nyt huolissaan esimerkiksi vaikka sähkön riittävydestä. Jotta Suomi voi nousta siksi puhtaan energian suurvallaksi, joksi haluamme tulevaisuudessa päästä, että sähköä riittää edullisesti ja me saamme siitä kasvua maallemme, niin olisi tarvittu näitä tki-panostuksia. Miksi hallitus tämän nyt hautaa? Tämä on käsittämätöntä.

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

16.34 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai pääministerinä vastaan hallituksen työskentelystä ja hallituksen toimintakyvystä, mutta tässä oli kyseessä antamattomien lakiesitysten kokonaisuus. Kun sieltä aletaan ottamaan yksittäisiä palikoita pois, niin on selvää, että ne aikaisemmat sovut, mistä me olemme neuvotelleet, ovat silloin auki. Ja kun eri asiat ovat eri ryhmille vaikeita, niin sitten meillä ei ole ollut edellytyksiä kaikkia näitä eteenpäin viedä. Itse olisin ollut valmis tämän tki-vähennyksen tänne tuomaan. Nojasin juuri siihen parlamentaariseen näkemykseen, mikä meillä on. Mutta eduskunta tietenkin käsittelee tätä isoa rahoituskokonaisuutta paraikaa, ja se on kuitenkin se iso pihvi tässä kokonaisuudessa. Toivon, että sitä saadaan vauhdikkaasti vietyä eteenpäin.

Olen ehkä myös hieman yllättynyt tästä kokoomuksen kulmasta, koska kun katsomme edellistä hallitusta, jossa kokoomus istui, niin tuolloin ajoitte mittavia leikkauksia koulutukseen: tutkimukseen, tuotekehitykseen, korkeakoulutukseen. On erittäin hyvä, että nyt kokoomuskin näkee sen, kuinka tärkeää [Puhemies koputtaa] on panostaa osaamiseen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Olette tulleet tälle puolelle. Ette enää ole sillä leikkauslinjalla [Puhemies: Aika!] kuin aikaisemmin.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Multala.

16.35 **Sari Multala kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri aivan oikein puhuu siitä, että tarvitaan kokonaisuus, jolla me saamme lisää tutkimusta ja tuotekehitystä. Miksi se tutkimus- ja tuotekehitys on niin tärkeää? No sen vuoksi, että meillä on pienenevät ikäluokat, vähenevä työikäisten ihmisten määrä Suomessa, ja silloin tutkimus- ja tuotekehitys ja siitä syntyvät uudet innovaatiot ovat erityisen tärkeitä talouskasvulle. Mitä enemmän meillä on talouskasvua, sitä vähemmän tarvitsee sopeuttaa, ja me kaikki varmaan toivomme, että meillä olisi talouskasvua tulevaisuudessa, jotta emme joutuisi kovien sopeutusten tielle.

Tämä yksityisen rahoituksen osuus on nimenomaan se, joka meidän tulisi saada kasvuun, ja verokannustin olisi tarvittu nimenomaisesti tähän. Tätä on pahoiteltu kovasti niin yliopistoissa kuin yrityksissä, sillä myös yliopistot tarvitsevat sitä yksityistä rahaa, jota täl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 125/2022 vp

lä olisi voitu generoida. Arvoisa pääministeri, mitkä ovat ne elementit, joilla te nyt saatte aikaan talouskasvua, tutkimusta ja tuotekehitystä, kun tämä merkittävä osa tästä jää pois?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri Marin.

16.36 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten kuvasin, eduskunta käsittelee tätä rahoituslakikokonaisuutta. Tämä on se iso kysymys, joka tälläkin hetkellä täällä eduskunnassa on käsittelyssä. Tämä on se merkittävä, iso kokonaisuus, ja yhtenä osana olisi ollut sitten tämä verokannustin, sen käyttöönotto, mutta tämä ei suinkaan ole sellainen, joka tämän ison tavoitteen romuttaisi. Tavoite on edelleen neljä prosenttia bkt:stä tutkimukseen ja tuotekehitykseen vuoteen 2030 mennessä. Kaksi kolmasosaa tästä rahoituksesta tulee yksityiseltä sektorilta, yksi kolmasosa julkiselta, ja tässä nämä suorat tuet, esimerkiksi yliopistojen rahoitus, ovat erittäin tärkeä elementti. Tämä kokonaisuus on täällä eduskunnan käsittelyssä, se polku, millä tavalla voidaan rahoitus turvata aina sinne vuoteen 2030.

On myös mahdollista myöhemmin säätää tämä verokannustin. Se voisi olla yksi elementti tässä kokonaisuudessa, kuten parlamentaarisessa työryhmässä on katsottu, mutta se ei suinkaan ole sellainen, joka nyt jotenkin estäisi meitä saavuttamasta tuota tavoitetta, eikä se, jos sitä ei juuri nyt tehdä, estä sen tekemistä myöhemmin. Tähän voidaan palata.

Kysymyksen käsittely päättyi.